

3. ОСВІТНІ АСПЕКТИ ЗБЕРЕЖЕННЯ, ЗМІЦНЕННЯ, ФОРМУВАННЯ І ВІДНОВЛЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

УДК 378.04:316.61

НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ БЕЗБАР'ЄРНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Юрій Бойчук

*Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
Харків, Україна*

yurij.boychuk@gmail.com

Udowodniono konieczność opracowania oraz zatwierdzenia w ośrodkach akademickich dokumentów normatywnych, które pozwolą na realizację nauczania włączającego oraz uzyskanie wykształcenia wyższego przez osoby o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Słowa kluczowe: wyższe wykształcenie, osoby o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Суспільство та держава зобов'язані дати можливість кожній людині, незалежно від її потреб та інших обставин, повністю реалізувати свій потенціал, приносити користь суспільству і стати повноцінним його членом. Наше сьогодні - це зміна ціннісних орієнтацій в освіті, визнання розмаїття й унікальності кожної людини. Зазначене свідчить про необхідність в сучасних умовах реалізації інклюзивної моделі навчання здобуття вищої освіти людьми з обмеженими можливостями в Україні, враховуючи, що використання їхнього інтелектуального ресурсу сприятиме підвищенню рівня розвитку економіки України.

У зв'язку з цим, мають бути визначені науково-організаційні засади забезпечення особам з особливими освітніми потребами рівного доступу до якісної вищої освіти шляхом організації інклюзивного навчання та створення для них оптимального інклюзивного освітнього середовища, а саме: забезпечення права вільного вибору вищого навчального закладу та форми навчання; поєднання освітнього процесу з індивідуальними корекційно-реабілітаційними заходами; формування у студентів та викладачів гуманного ставлення до людей з обмеженими можливостями, розуміння їхніх проблем; розробка адаптованого під різні нозології інвалідності навчально-методичного

забезпечення, зокрема розробка відповідного інструментарію та контенту для дистанційного навчання; збереження і зміцнення фізичного, психічного, соціального та духовно-морального здоров'я; підвищення якості освітнього процесу та сприяння ефективному здобуттю професії; залучення студентського самоврядування для організації волонтерської служби допомоги студентам з особливими освітніми проблемами; організація взаємодії вищого навчального закладу з місцевими органами виконавчої влади, державними та недержавними установами (громадськими організаціями, фондами тощо), які працюють у сфері медико-соціального реабілітування, освіти та працевлаштування осіб з інвалідністю.

У кожному вищому навчальному закладі має бути створено Інклюзивний центр, мета якого – визначення індексу інклюзії, що характеризує ступінь готовності вищого навчального закладу до інклюзивного навчання; створення спеціальних освітньо-реабілітаційних умов та системи комплексного супроводу (правового, корекційно-реабілітаційного, психологічного, соціального, медичного, валеологічного, спортивно-фізкультурного, архітектурно-середовищного, матеріально-технічного тощо), які спрямовані на забезпечення цілісного розвитку та творчої самореалізації студентів з особливими освітніми потребами. Фахівці Інклюзивного центру (корекційні та соціальні педагоги, валеологи, психологи, медики) повинні для особливого студента на засадах диференційованого підходу розробити індивідуальну навчально-реабілітаційну програму на основі підбору оптимальних форм, методів і засобів навчання та індивідуальних корекційно-реабілітаційних заходів, забезпечити його поетапну адаптацію до освітнього середовища вищого навчального закладу. До завдань Інклюзивного центру входять також консультації для працівників деканатів, завідувачів кафедр, кураторів, викладачів з питань кваліфікованого планування, організації та моніторингу навчально-реабілітаційної роботи зі студентами з особливими освітніми потребами.

У кожному вищому навчальному закладі повинні бути розроблені та затверджені наступні нормативні документи: Положення про прийом до вищого навчального закладу осіб з особливими освітніми потребами; Положення про організацію інклюзивного навчання студентів з особливими освітніми потребами; Положення про Інклюзивний центр; Положення про індивідуальний навчально-реабілітаційний план студента з особливими освітніми потребами.